

TAXE PERÇUE	GORIZIA	SETTIMANALE - SPEDIZIONE IN ABBONAMENTO POSTALE
TASSA RISCOSSA	ITALY	GRUPPO I°/70% - AUTORIZZAZIONE DCSP/II/40509/91/5681/102/88/BU DEL 12.11.1991 - REG. TRIB. DI GORIZIA N. 5 - 28-01-1949
UREDNIŠTVO IN UPRAVA: REDAZIONE E AMMINISTRAZIONE	RIVA PIAZZUTTA, 18 - 34170 GORIZIA - GORICA Tel. 0481/533177 - Fax 536978 - Poštni t/rn 11234499	
PODUREDNIŠTVO:	Vicolo delle Rose, 7 - 34135 TRIESTE - TRST - Tel. 040/414646	

Klanjamo se vsem, ki so trpeli in umirali

Iz govora Iva Jevnikarja v Gonarsu

Zbrali smo se na tem pokopališču, a naša misel bega v leti 1942-43, ko je v fašističnem koncentracijskem taborišču v Gonarsu in v bližnjem Viscu umrlo od lakote in bolezni 422 slovenskih in hrvaških otrok, žena in mož. Tu so leta 1973 dobili zadnji dom skupno z žrtvami še nekaterih italijanskih taborišč.

Stojimo v tej turobnosti, v mislih pa se klanjamo vsem, ki so trpeli in umirali zaradi svojega naroda, domače zemlje, idealov. V delih naših pisateljev Borisa Pahorja in Franca Jeze imamo zabeležena pričevanja o nemškem nacističnem uničevalnem stroju, a žrtve so povzročala tudi italijanska taborišča, Gonars, Visco, Monigo, Renicci, Chiesa-nuova, Melada in — najstrašnejši — Rab. Več kot 11.000 slovenskih internirancev je pomrlo po italijanskih taboriščih, kjer ni bilo plinskih celic in krematorijev, torej od lakote, mraza, bolezni.

Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice vsako leto v teh dneh spomina na rajne obiskuje to kostnico. Letos se je pridružila še stranka Slovenske skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini, da bi dali kome-moraciji še večji poudarek. V začetku leta je namreč minilo 50 let, kar so italijanske vojaške oblasti uredile pri Gonarsu taborišče za jugoslovanske častnike in civilno taborišče za žrtve kazenskih pohodov, racij v Ljubljani, krvavega čiščenja slovenskih in hrvaških krajev, za sestradane in izmučene internirance z Raba, ki so tu v velikem številu do-trpeli. Ko je bil pred dnevi v Trstu spominski večer o Gonarsu, je silovito prišla na dan zahteva, da najdejo to trpljenje in te žrtve ča-stno mesto v našem zgodovinskem spominu, v zgodovino-pisju, a tudi v zavesti širše italijanske javnosti, saj ne nosi le nemški narod braz-gotin preteklega totalitarizma, nasilja, zločinov.

KRIVO JE BILO TUDI BRATOMORNO OBRAČUNAVANJE

Žrtve po teh in nemških taboriščih pa je povzročala tudi krvava bratomorna vojna na Slovenskem. Po vojni so v matici nekateri ro-mali iz nemških taborišč v domače zapore in tudi v smrt — prej od Nemcev zaprti anglofilski protikomunisti, potem pa — po stalinistič-nem receptu — tudi bivši komunistični zaporniki. Skratka, veriga trpljenja se s taborišči ni ne začela ne končala, o njej pa morata vsak narod in vsak posameznik globoko razmišljati. Obenem pa ne sme-mo pozabiti na znamenja človekoljubja, na zbiranje paketov za in-ternirance v Gorici, Ljubljani, Trstu, celo v Kanalski dolini in drugod, kamor je segala slovenska vzajemnost v najhujših časih.

NASILJA NI ŠE KONEC

Stojimo v tej turobnosti, v naših mislih pa smo v Bosni in drugih krajih današnjih morij in trpljenja. Nekaj kilometrov od nas, v kra-jih nekdanjega »bratstva in enotnosti«, ki smo jih obiskovali kot tu-risti, se dogajajo tako krvoločni pokoli, mučenja, požigi, zapiranja v koncentracijska taborišča, izganjanje z domov in nasilne selitve lju-di, da bi ne verjeli, ko bi jih vsak dan sproti ne opazovali na televizij-skih zaslonih. Normalni ljudje so se spremenili v zverine, kot se je dogajalo pred pol stoletja, ko ste se starejši zaklinjali: nikoli več na-silja, nikoli več vojne. V človeku se je znova prebudila pošast.

Znova se je pokazalo, kako rahlo je ravnovesje v človeku in na-rodu, kakšno odgovornost si prevzema tisti, ki lahkotno širi laži in predsodke, ščuva k nasilju, maščevanju, zapostavljanju.

POTREBNO JE OSEBNO PRIZADEVANJE ZA PRAVICO IN RESNICO

Znova se je pokazalo, da strukture, gospodarski in družbeni me-hanizmi niso dovolj. Potrebno je osebno in prepričano prizadevanje za pravico, resnico, sožitje. Svoje mesto morajo imeti morala, vzgo-ja, duhovne vrednote. Vsako klico totalitarizma in nasilja je treba pri izvoru ne le ruvati, temveč tudi onemogočiti s pozitivnimi proti-predlogi.

Zato stojimo v tej turobnosti in mislimo tudi na položaj naše na-rodnostne skupnosti. Žrtve, ki se jim klanjamo, so padle zato, ker so branile svoj narod ali pa samo zaradi tega, ker so mu pripadale.

Nekateri v Trstu se spet igrajo z ognjem, nekatere stranke, orga-nizacije in časopisi — krajevni in vsedržavni — širijo laži, iluzije, huj-skajo k revanšizmu, sovražstvu in izpodkopujejo medsebojno zaupanje ter sodelovanje tu ob državni meji.

Notranja politika Sodni in policijski posegi

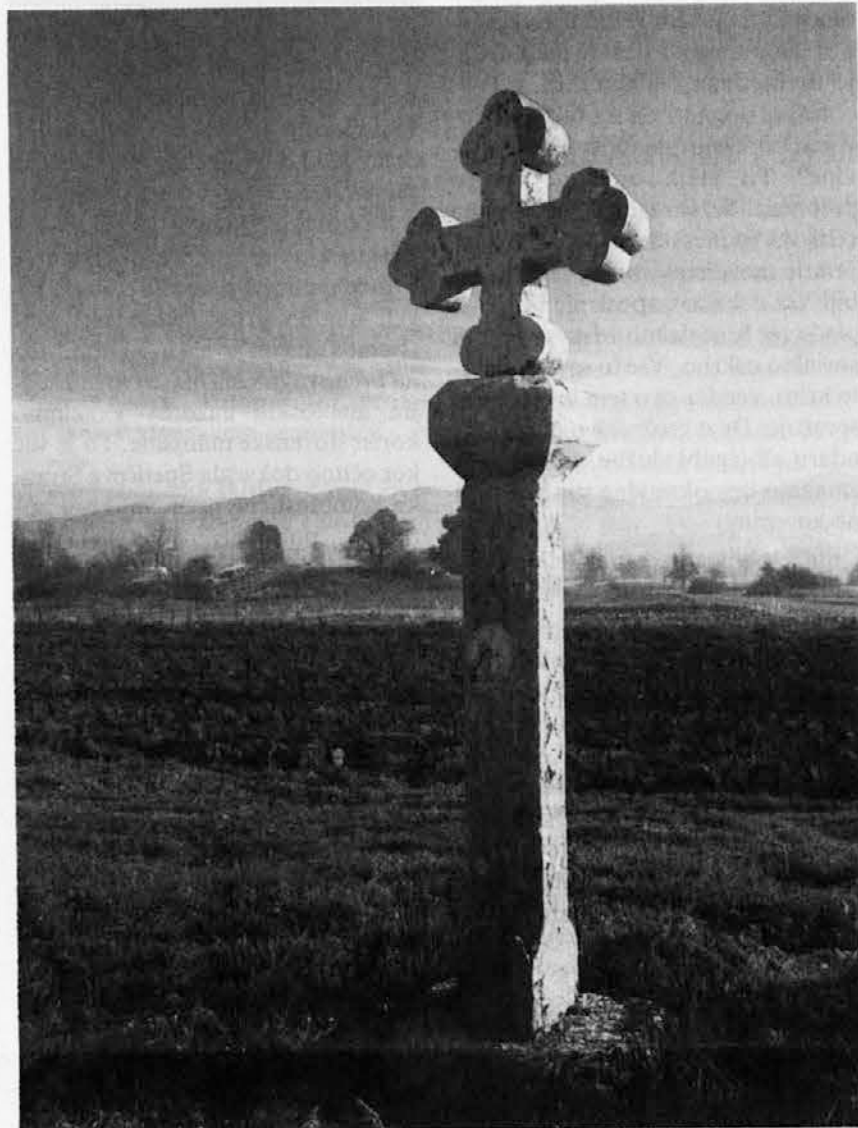
Italijanska notranja politika je na eni strani še vedno osredotočena na gospodarske in finančne pobude vla-de oz. parlamenta, na drugi strani pa na pobude strank in nenazadnje na sodne afere. In prav slednje so sko-raj na dnevnem redu dogajanja. Za-deva podkupnin je še vedno v teku in skoraj ni dneva, da bi ne prišlo tu ali tam do preiskovalnih ali zapornih akcij. Najbolj je razburila javno mnenje sodna preiskava na sedežu nekaterih večjih masonskih lož od Genove do Rima. Sodniki so zahte-vali podrobne sezname članov in ho-teli ugotoviti, ali gre tudi za kake tajne lože vrste znane P2. Vsekakor je stvar še v teku in zna prinesiti še kaka presenečenja.

Še prej je prišlo v Neaplju do dru-ge znane afe. Policijski agenti oz. orožniki so nedavno zapečatili del ar-hiva ministra De Lorenza, ki pripa-da liberalni stranki. Gre za preiskavo o domnevnih volilnih nepravilnostih, po katerih naj bi se vladni predstavniki skušali okoristiti z glasovi v za-meno za usluge. Nastalo je veliko polemik o tem, ali je bil ta ukrep sod-stva sploh zakonit ali ne, saj niso predhodno zaprosili parlament (De Lorenzo je tudi poslanec) za avtoriz-acijo, kot to predvideva ustava. Tu-di v tem oziru je stvar še v teku. Podobne preiskave so naredili tudi v uradu socialističnega podtajnika Di Donata v Bariju.

Medtem so novosti tudi v demok-rščanski stranki. Novi tajnik Mino Martinazzoli je že v polnem delu in izbira svoje nove glavne sodelavce. Na seji vsedržavnega sveta stranke so tudi izvolili novega predsednika DC, ki zamenjuje prejšnjega predsednika De Mito. To je postala Rosa Russo Jervolino, ki je že minister za šol-stvo. Je tudi prva ženska na tem vi-sokem strankinem mestu. Novi urednik strankinega dnevnika Il Po-polo pa je postal bivši minister Mat-tarella.

OSIMO BURI DUHOVE

V zunanji politiki je prišel na dan nov zapletljaj, tokrat med Italijo in Slovenijo. Ne gre sicer toliko za di-plomatski spor, pač pa za njegovo politično zlorabo ter instrumentali-zacijo, posebej v Trstu. Za kaj v re-snici gre? Italijansko zunanje ministrstvo je — po poročilu Urad-nega lista — pred časom z zadovolj-stvom vzelo na znanje dejstvo, da je Slovenija kot pravna naslednica nek-danje Jugoslavije sprejela nase vse obveznosti, ki zadevajo prejšnje dvo-stranske pogodbe z Italijo. To vse-kakor ni torej nič nenavadnega, ampak sodi v normalno diplomatsko prakso. Posebej prenapeti tržaški politični krogi, zlasti Lista za Trst in

Spominsko znamenje ob poti, spomin žrtve pri delu in na cesti

MSI so pa vso stvar strahotno napih-nili. Začeli so protestirati in manife-stirati, listarski župan je skupno s svojim strankarskim tajnikom in podministrom Camberjem zagrozil z odstopom. Sedaj zahtevajo melonar-vi celo razpis referendum o zadevi...

Italijanski zunanji minister Emilio Colombo pa je jasno potrdil stališče rimske vlade, da se meje ne morejo spremeniti. Če bo prišlo v soglasju s slovensko vlado do pogajanj o Osi-mu, bo to zadevalo v glavnem le nje-govo ekonomsko plat. Odgovor Rima je seveda še bolj razburil trža-ške italijanske nacionalistične kroge. O vsem tem je imel v daljšem intervjuju za nedeljski milanski dnevnik Il Corriere della sera slovenski zunan-ji minister Dimitrij Rupel, ki je pri tem tudi spomnil na probleme slo-venske manjšine v Italiji.

Clinton je novi predsednik ZDA

46-letni demokratski kandidat Bill Clinton je postal 42. predsednik ZDA. Novica se je razširila po celem svetu v zgodnjih jutranjih urah 4. novembra, ko je bilo pregledanih ne-kaj nad 62% ljudskih glasov. Clin-ton je tedaj dobil 28 milijonov in 600.000 glasov, kar odgovarja 44%. S tem si je tudi zagotovil zmago. Bush dosednji predsednik je dobil 25 milijonov in 400.000 glasov (39%). Neodvisni Ross Perot, 11 mi-lijonov in 640.000 glasov (18%).

»Američani so si želeli zamenjavo«, je dejal Clinton takoj po izvolitvi. «S koncem hladne vojne se lahko po-svečamo problemom naše dežele.» Podpredsednik Al Gore je izjavil, da je to ne samo demokratska zmaga, ampak tudi zmaga nove generacije. »Mi smo sinovi stare Amerike, če nam bo uspelo spremeniti našo deželo, bomo realizirali ameriške sanje.«

**Naša nova številka
faksa je 536978**

Se komunizem vrača?

Volitve v Litvi so v marsikom vzbudile vtis, da so si komunistične stranke opomogle in da sedaj zopet prihajajo na položaje, ki so jih morale začasno zapustiti. Litva ni osamljen primer: v Romuniji komunistični režim sploh ni bil zrušen, v Srbiji prav tako ne, v Bolgariji je nekomunistična vlada padla itd. V sami Rusiji ima predsednik Jelcin velike težave s komunistično opozicijo, ki postaja iz dneva v dan agresivnejša. (Pri tem pa je treba omeniti, da je sam Jelcin bivši komunist in da njegove poteze ne izgledajo ravno demokratične, op. p.)

Kaj se dogaja? Se res bližamo novemu obdobju komunistične vladavine? Tu velja omeniti, da so prebivalci dežel realnega socializma celih 45 (ponekod 70) let doživljali pranje možganov, poleg tega pa so bili vsi nekako zaposleni, imeli so plačo ter brezplačno zdravstveno in socialno oskrbo. Vse to seveda ni bilo krito, vendar se o tem le malokdo sprašuje. Da o groznjah o državnem udaru ali izgubi službe, če slučajno zmagajo demokratične stranke, niti ne govorimo.

STANJE V SLOVENIJI...

Seveda nas tukaj zanima predvsem usoda Slovenije. Demos je bil na vladi dve leti, zatem je s pomočjo »konstruktivne« nezaušne spet prišla na oblast stara garnitura. Tako kot je bila prejšnja vlada deležna skoraj samih kritik, je sedanja deležna skoraj vedno pozitivnih ali vsaj nevtralnih ocen. Vendar ni mogoče prezreti nekaterih dejstev, ki dokazujejo, da ni Drnovškova vlada nič boljša od Peterletove: inflacija, katero je prejšnji vladi uspelo zaustaviti in znižati, zopet napreduje, prišlo je do afer v tako in tako kritičnem gospodarskem sektorju, Janševa knjiga Premiki je dvignila precej prahu, predvsem kar se tiče zadržanja nekaterh levičarskih politikov - tudi predsednika republike Kučana - do slovenskega osamosvajanja. Drnovškova vlada je zvišala plače javnih uslužbencev in pokojnin. Tudi vlade v Italiji so do sedaj delale to; rezultat tega je, da moramo sedaj italijanski državljani oddati v državno blagajno 92 tisoč milijard lir, da si bo država opomogla, saj je na robu prepada. Poleg tega sama vladna koalicija ni preveč enotna: tudi tu prihaja do razhajanj,

Karadžić zavrnil predlog ureditve BiH

Srbija in Hrvaška sta zopet vzpostavili telefonski promet med Beogradom in Zagrebom in tako nadaljujeta politiko urejanja medsebojnih razmerij. Medtem pa je Izetbegović za Reuter izjavil, da bo zaradi vojaških pritiskov srbske in pa tudi hrvaške strani morda prisiljen pristati na etnično razdelitev svoje države. V resnici med muslimanskimi in hrvaškimi enotami v Bosni že prihaja do medsebojnih spopadov, čeprav poveljstvo bosanske vojske poziva obe strani, naj se raje združita v skupnem boju zoper četnike. Zaradi tovrstnih napetosti je za konvoje s humanitarno pomočjo zaprta celo cesta Split-Sarajevo, zato so ZN odprli novo pot za pomoč in sicer iz Beograda.

Vance in Owen sta v Ženevi predstavila načrt ustavne ureditve Bosne, ki bi bila razdeljena na več regij z močno avtonomijo, osrednja oblast pa bi ohranila nadzor nad armado in zunanjo politiko. Vodja bosanskih Srbov je že zavrnil omenjeni predlog, češ da se bo srbski narod uprl z orožjem, če mu bodo poskušali vsiliti tak-

nesoglasij in preprirov. V levičarskih krogih samih je npr. precejšnje nezadovoljstvo zaradi nastanka novega časopisa Republika, ki pa bo tudi levičarsko usmerjen. To nezadovoljstvo je prišlo do izraza na straneh ljubljanskega Dela.

... IN V ZAMEJSTVU

Stanje v matici vpliva seveda tudi na zamejstvo. Stekel je projekt »Primorski dnevnik - Republika« s pomočjo italijanskega kapitala in pod pokroviteljstvom italijanskih in slovenskih levičarskih forumov potem, ko so zamejski levičarski krogi odklonili ponujeno pomoč s strani Peterletove vlade. (Pogoj je bil seveda pluralizacija Primorskega dnevnika).

Potem ko smo na tistem upali v nastanek skupne slovenske liste za prihodnje deželne volitve, smo doživeli hladno prho. Naslednici KPI (Demokratska levica in Komunistična prenova) ne mislijo žrtvovati svojih ideoloških nazorov v skupno korist slovenske manjšine. To je več kot očitno dokazala Spetičeva Stranka komunistične prenove, ki ni hotela podpreti nastajajoče levosredinske koalicije na tržaški Pokrajini. Taka koalicija bi lahko predstavljala alternativo nacionalistično obarvani tržaški občinski upravi. Vendar je bila ta koalicija komunistom praktično ovirana, saj jim ni dopuščala frontalnega spopada s skrajno desnico (mislovci in Listo za Trst). Očitno se zopet (ali še vedno) čutijo močne vsaj toliko, da lahko še diktirajo slovenskim volilcem. Slednji pa so po drugi strani na zadnjih volitvah v marsikateri »rdeči« postojanki na Krasu volili pretežno Slovensko skupnost, ne pa več DSL ali SKP.

Skratka, veliko je znakov, ki kažejo, da bi se izid volitev v Litvi, Romuniji in drugod ponovil v Sloveniji, niso pa zanemarljivi niti znaki, ki kažejo nasprotno. Eno pa je gotovo: četudi na volitvah ponovno zmagajo komunisti, ljudje ne bodo imeli brezplačnega zdravstva in socialnega skrbstva, ne bodo več z lahkoto dobili dela itd., saj bo praktično nemogoče vrniti se na stari tir. Kaj se bo še drugega zgodilo, če bodo zopet na oblasti ljudje, katerih miselnost je vsem znana in ki v gospodarskih in drugih zadevah niso kdovekako podkovani? nl

šno ustavno podobo mlade bosanske države. Nezadovoljni pa so tudi tamkajšnji Hrvati. Njihov vodja Prlić je dejal, da je edina pot do miru ustanovitev treh etničnih enot, kar je le nekoliko milejša varianta srbskega stališča.

Sopredsednika mirovne konference sta nato odpotovala v Beograd, da bi svoja stališča pojasnila Čosiću in Paniću in s premierom tretje Jugoslavije obiskala tudi Kosovo. Tam je morala nad Paničem jezno množico Srbov brzdati policija, z njim pa se ni hotel sestati niti albanski voditelj Rugova, češ da Panić ni uresničil nič od tistega, kar je bil obljubil ob nedavnem sestanku. Vance in Owen sta — kot se zdi — zamen poskušala prepričati Rugovo, naj odstopi od zahtev po neodvisnem Kosovu, kjer položaj še naprej ostaja eksploziven, podobno kot v Sandžaku, od koder se je že izselilo kakih 70.000 Muslimanov.

Teden miru, ki ga je v Sarajevu razglasil UNICEF, da bi otrokom razdelil topla oblačila in drugo pomoč, je ostal črka na papirju.

Izšla je
druga številka
PASTIRČKA
z zelo zanimivo
vsebino. Vsem ta lepi
in živahno pisan list
toplo priporočamo.

Za dosledno spoštovanje človekovih pravic v šolstvu

Člani Komisije Pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci so na seji 20. oktobra 1992 razpravljali tudi o spoštovanju človekovih pravic na področju šolstva. S tem v zvezi so izdali posebno izjavo, kjer ugotavljajo, da nekateri zadnji ukrepi ministrstva za šolstvo in šport so v očitnem nasprotju z načeli demokracije in spoštovanja človekovih pravic na področju vzgoje in izobraževanja.

kamenčki

Nič novega pod soncem

Stari Cicero je v rimskem senatu vrgel očitek: »Dočim senat razpravlja, Sagunt (mesto v tedanji Španiji) konec jemlje.«

To bi lahko ponovili o sedanjih politikih: »Dočim vi razpravljate v Ženevi, v Beogradu, pri OZN, Bosna konec jemlje.«

Torej nič novega pod soncem.

(r+r)

Še o videnjih

Na uredništvu smo prejeli pismo, ki se takole začneja: »V Katoliškem glasu sem čitala vaš odgovor z ozirom na dogodke pri Fari in v Medjugorju. Vi torej ne verjamete, da se Marija v Medjugorju prikazuje že toliko let.

To pa mi je žal, jaz namreč verujem trdno in globoko, ker sem sama romala tja in doživela čudne reči...«

Potem pripoveduje, da je v Medjugorju videla, kako se je vsa narava odela v vijoličasto barvo, tudi sonce, ki je pa potem izginilo. Za tem prinaša pričevanje neke sovaščanke, ki da je med mašo, ko je duhovnik odprl vrata tabernaklja, videla v tabernaklju Marijin obraz, neka druga, pa da je videla Jezusov obraz.

Sledi podpis

Odgovor: Potrjujem, da v prikazovanju Matere Božje v Medjugorju in pri Fari ne verujem. Če bi šlo v Medjugorju za resnične pojave v naravi, bi jih videli vsi. V Lurdu in Fatimi so videnjem sledila čudežna ozdravljenja, ki jih je Cerkev potrdila. Ko se bo kaj takega zgodilo v Medjugorju in pri Fari, bom morda spremenil svojo nevero, za sedaj pa ne.

Urednik

DUHOVNA MISEL ZA 32. NAVADNO (ZAHVALNO) NEDELJO

- Vsemogočni in usmiljeni Bog,
varuj nas vsega, kar nas ogroža.
Odvzemi, kar nam bremeni dušo in telo,
da bomo v vsej svobodi izpolnjevali tvojo voljo...

Ljudje smo na tem svetu »romarji« - na poti k Bogu v večno domovino. Naši koraki, dobra volja, prizadevanje in trud, da bi dosegli cilj, nalegtijo na nevarnosti in ovire. Razpeti med vero in nevero, gotovostjo in dvomi, dobrim in zlim, pogosto omahujemo. Zato se obračamo na vsemogočnega in usmiljenega Boga, naj nas varuje vsega, kar nas ogroža in naj nam odvzame vse, kar nam bremeni dušo in telo. Podobno molimo tudi v Očenašu: »In ne vpelji nas v skušnjava, temveč reši nas hudega«.

Današnji človek misli, da je svoboden takrat, ko dela, kar hoče, tudi zlo. To je laž in samoprevara. Sleherni človek je namreč dolžan izbirati in se odločati za tiste vrednote, ki varujejo njegovo dostojanstvo. Naloga kristjanov je postati dober človek in dober božji otrok. Stopiti bi moral v službo Boga in v vsej svobodi, zvesto in odgovorno, izvrševati njegovo voljo.

Pri tem delu nismo sami. Pomaga nam Bog s svojo besedo in milostjo. Njemu se moramo izročiti in ga sprejeti kot večni in edini vir vsega dobrega, kar smo in kar imamo. Naša hvaležnost mora biti velika, ker je Očeto-va ljubezen do nas večja.

MILAN NEMAC

OD TU IN TAM

Manjšine v Bruslju

V evropskem parlamentu v Bruslju je zborovala Svobodna evropska zveza (Alliance Libre Européenne), ki združuje stranke in gibanja evropskih manjšin v državah EGS. Med njimi so v njej tudi stranke evropske liste Federalizem iz Italije, med njimi Slovenska skupnost. To je predstavljala deželni podtajnik Andrej Bratuž. Na dnevnem redu zasedanja je bilo veliko problemov, od organizacijskih zadev in pregleda zadnjih pomembnih evropskih sporazumov do odnosov z vzhodno in srednjo Evropo. Predstavniki SSK je v svojem nastopu podčrtal probleme slovenske manjšine v Italiji, obenem pa tudi današnjo vlogo republike Slovenije po uradnem priznanju Evrope in sveta. Še posebej se je sestal z evropskim poslancem Melisom o nekaterih vprašanih slovenske manjšine, srečal pa se je še z evropskim poslancem Severne lige Morettijem.

Še o Brandtovem pogrebu

V eni izmed zadnjih števil našega lista se člankar sprašuje o tem, ali je nekdanji nemški kancler Willy Brandt imel tudi verski obred pri pogrebu, ki da ga na uradnih svečanostih ni bilo zabeležiti. Pri ožji svečanosti ob grobu je opravil obred berlinski evangeličanski škof.

Cerkev in Galilei

Te dni je papež Janez Pavel II. pred papeško akademijo v Rimu slovesno rehabilitiral znanega astronoma, fizika ter misleca Galilea Galilei, ki ga je pred 377 leti obsodila takratna cerkvena oblast zaradi domnevnih zmot v nauku o vesolju. Galilei je namreč jasno zagovarjal Kopernikov heliocentrični sistem, tj. nauk o tem, da je sonce v središču našega osončja ne pa zemlja, kot je trdil prejšnji geocentrični sistem astronoma Ptolomeja. Pri tem je papež tudi apeliral na znanstvenike in cerkvene dejavnike, naj se v bodoče prepreči vsako ponovno možno trenje med vero in znanostjo, saj imata vsaka na svojem področju svoj predmet in svoj prav.

SLORI pri predsedniku deželnega odbora

Predsednik deželnega odbora dr. Vinicio Turello je sprejel delegacijo Slovenskega raziskovalnega inštituta, ki so jo sestavljali predsednik Upravnega sveta, prof. Aljoša Volčič, predsednik Znanstvenega sveta, senator prof. Darko Bratina, ravnatelj inštituta, prof. Emidij Susič in tajnik inštituta Sergij Lipovec.

V daljšem in sproščenem razgovoru s predsednikom Turellom je bila poudarjena vloga SLORIja tako v manjšinskem kakor v širšem deželnem in mednarodnem okviru, evidentirane so bile težave, problemi in možnosti, ki obstajajo - kljub vsem stiskam deželne uprave - da se omogoči nadaljnje uspešno delovanje inštituta.

SSk predlaga osnove skupne slovenske liste za deželne volitve

Slovenci v Italiji bi najbolj krepko in jasno odgovorili na volilne reforme, ki otežujejo ali pa kar onemogočajo izvolitev slovenskih predstavnikov v zakonodajna in upravna izvoljena telesa, s tem, da bi povezali svoje sile, premestili razlike in oblikovali skupno slovensko fronto za doseg naših pravic, za uveljavljanje demokracije in sožitja. Zato Slovenska skupnost predlaga vsem slovenskim političnim komponentam v zamejstvu osnove skupne slovenske list za deželne volitve, ki bodo junija prihodnje leto.

Novi deželni volilni zakon onemogoča Slovenski skupnosti, da bi sama izvolila svojega svetovalca, kot je to zmogla od prvih deželnih volitev leta 1964 do danes. Nudi pa jim možnost volilne povezave s kako večjo stranko. To bi ji pod določenimi pogoji omogočilo izvolitev svetovalca iz »kotla ostankov«. Vendar je stranka mnenja, da je veliko bolj primer-

no oblikovanje skupne, nadstrankarske slovenske liste, ki naj nastopa kot samostojen subjekt.

SSk je mnenja, da bi bili potrebni razgovori z ostalimi komponentami v najkrajšem času, saj bodo zahtevne volitve že čez nekaj mesecev. Dogovor o skupnem nastopu bi bilo treba doseči do konca leta, drugače bo morala iskati stranko drugačne rešitve, saj si na noben način ne moremo privoščiti nadaljnega krčenja števila slovenskih izvoljenih predstavnikov.

■ Slovenska skupnost je zaprosila predsednika Republike Italije Oscarja Luigi Scalfara, naj opozori zakonodajno oblast na nerešeno vprašanje zaščitnega zakona za Slovence v Italiji in na primernost, da se pri sprejemanju volilnih reform zajamči manjšinam možnost neposrednega zastopstva v vseh izvoljenih zakonodajnih in upravnih telesih.

Pogled (ali vizija) na prihodnost Slovenije in katoliške Cerkve v njej

Dr. Franc Rode je pred kratkim vodil v Tinjah dobro obiskane duhovne vaje za duhovnike. Lojze Pušnjak je imel za koroško Nedeljo daljši razgovor. Dr. Rodetu je stavil tudi gornje vprašanje.

Dr. Rode odgovarja: »Prihodnost slovenske države vidim v tem, da najprej naredimo iz te mlade države, ki je v zelo izpostavljenem in hkrati zelo zanimivem geopolitičnem prostoru, pravno državo, kjer bo veljal pravni red, kjer bodo zaščitene človekove pravice. Drugič državo, ki bo imela dobre prijateljske odnose s svojimi sosedi; in tretjič, državo, ki bo ekonomsko uspešna. Mislim, da imamo vse možnosti za to. Dalje bi rad videl, da bi ta država hitro prišla do dobrega mednarodnega ugleda. In sedaj, ko smo svojo usodo vzeli v svoje roke, je to odvisno od nas.«

Vloga katoliške Cerkve: »Pri tem ima katoliška Cerkva bistveno vlogo, katoliška vera je duša slovenskega naroda. Brez katoliške Cerkve tega naroda ni mogoče razumeti, in ta narod je bistveno povezan s katoliško Cerkvijo. Torej ima katoliška Cerkva v tem narodu bistveno vlogo, predvsem na moralnem področju, na vzgojenem področju, da ta narod vzgaja v pošten narod, v narod, ki ima bogate vrednote, ki jih tudi živi, narod, ki ima pred seboj neko upanje in ki ima tudi moralno moč, da svoje ideale uresničuje. Mislim, da je naša prihodnost v tem.

Mi nimamo nobenih hegemonskih ali imperialističnih teženj, bodisi na vojaškem, kar bi bilo smešno, ali na gospodarskem področju, kar bi bilo ravno tako smešno - naša veličina je lahko samo moralna in kulturna veličina. Tukaj pa smo enaki drugim

narodom in imamo popolnoma enake možnosti kakor drugi narodi; da se slovenski genij razmahne na vseh področjih znanosti, umetnosti in tudi na moralnem področju, v ustvarjanju plemenitega človeka, in predvsem, in to je največ, kar kak narod more v svojih zastopnikih doseči, da se uveljavlja tudi na ravni svetništva.«

(Po Nedelji, št. 42)

Krščevanje otrok

Gospod nadškof opozarja župnike v nadškofiji, naj upoštevajo cerkvene določbe glede krsta.

Duhovnik sme krstiti otroka iz druge župnije, če je predhodno dobil dovoljenje od župnika župnije, v kateri imajo krščenčevi starši stalno bivališče (ZCP, kan. 857).

To velja tudi za otroke staršev, ki bivajo na tujem.

Poleg tega naj župniki skrbijo, da starši ne bodo dajali krščencu imena, ki bi bilo tuje krščanskemu čutu. (ZCP, kan. 855).

Medškofijsko bogoslovje - novo šolsko leto

V ponedeljek, 12. oktobra, se je začelo novo šolsko leto za pripravnike na duhovništvo. Kandidati prvih pet letnikov iz Trsta, Gorice in Vidma se pripravljajo v Vidmu. Šesti letnik pa ima pripravo v tržaškem bogoslovju. V Vidmu so prav za začetek šolskega leta blagoslovili obnovljeno stavbo, v kateri bivajo bogoslovci in so predavanja. Tržaška škofija ima letos 10 bogoslovcev v Vidmu, 2 v tržaškem bogoslovju in še dva v Veroni, ki se pripravljata na vstop v bogoslovje.

V večnost je odšel prelat Ivan Kobal

Dober teden pred praznikom Vseh svetih, ko so misli bolj kakor ob drugih priložnostih med cerkvenim letom obrnjene v večnost, je odšel v večnost prelat Ivan Kobal, škofijski kancler v pokoju, prej pa dolgoletni župnik v Črnem Vrhu.

Pokojnik je zagledal luč sveta pred osemdesetimi leti, 20. avgusta 1912 v Sanaboru, v župniji Col; na god sv. Jerneja je s krstom postal božji otrok. Prvo šolsko znanje si je nabiral doma, gimnazijsko učenje pa v Škofovih zavodih v Šentvidu nad Ljubljano, osmi razred gimnazije z maturo pa je končal v semenišču v Kopru. Bogoslovje je študiral v Gorici. Zaradi mladostnosti je po končanem bogoslovju moral eno leto čakati na mašniško posvečenje. Prejel ga je 20. aprila 1935 v Gorici, dva dni kasneje pa je v domači župnijski cerkvi pel novo mašo.

Kmalu po novi maši je začel svoje duhovniško poslanstvo v Črnem Vrhu, kjer je bil 31 let nadvse skrben župnik. V tej dolgi dobi je bil deležen mnogih lepih dogodkov v župniji; doživel pa je tudi veliko bridkega. Dne 1. septembra 1944 je s krvavečim srcem spremljal napad partizanov na Črni Vrh, porušenje večjega dela vasi, požig cerkve, zlasti pa ga je potrla, ko je videl, da je ugasnilo na desetine nedolžnih življenj. Ni izgubil vere in poguma ter zaupanja v Boga in ljudi, kljub temu da so prve mesece in leta po vojni na vse načine ovirali njegovo delo. Kot dobri pastir je z jasno in odločno besedo in pa z zglednim duhovniškim življenjem vodil svoje ljudi. Zaradi svoje trdne obrambe krščanskih načel je bil dvakrat zaprt in enkrat na težkem prisilnem delu. Nato je posvetil vso skrb duhovni obnovi župnije ter obnovitvi in povezavi razrušene župne cerkve sv. Jošta, kar mu je ob pomoči dobrih faranov tudi uspelo. Bil je velik molivec in vsak dan je dolgo časa preklečal pred tabernakljem. V času svojega župnikovanja je štirim fantom pomagal, da so postali duhovniki in 5 dekletom do redovniškega poklica. Veliko je storil tudi za misijone, ki jim je pomagal z molitvijo in z darovi.

Kadar se zadeva noče rešiti

Tako slovensko kot hrvaško časopisje že dolgo piše o Razkrižju in polemizira. Tudi mi smo pisali. In zadeva je tako jasna: v župniji se je 90% prebivalcev izjavilo za Slovence. V šoli je pouk v slovenskem jeziku, le v cerkvi vztraja župnik Hrvat, da so obredi v hrvaščini. Verniki pa zahtevajo tudi cerkvene obrede v slovenščini. Ker župnik na to ne pristane, so zapečatili cerkvena vrata: maša se vrši v župnišču v hrvaščini, v šolskih prostorih pa verouk v slovenščini. V zadevo so vmešali še vatikanskega nuncija, predsednika Kučana, ko pa je stvar tako preprosta: po zadnjem koncilu naj se obredi v cerkvi obhajajo v jeziku ljudstva, za Slovence v slovenščini, za Hrvate v hrvaščini.

To je nauk koncila in praksa Cerkve po vesoljnem svetu, le v zagrebški nadškofiji naj bi to ne veljalo. Ker je Razkrižje v zagrebški nadškofiji, naj bo zato obredni jezik hrvaščina.

Kaj takega je v Benečiji zahteval Mussolini in videmski nadškof Nogara molče potrdil. Ali naj velja ta praksa tudi v Razkrižju? Zamejci se ob tem zelo čudimo in se nam postopanje zagrebške kurije zdi nerazumljivo.

Trije srebrnomašniki, posvečeni leta 1935. Od leve pokojna Jože Milič in Ivan Kobal, Anton Požar, profesor v vipavskem semenišču

Ko je koprška škofija začela živeti bolj urejeno življenje s prihodom škofa Janeza Jenka, se mu je pokojni dal leta 1966 na voljo za službo škofijskega kanclerja - ravnatelja škofijske pisarne. Pri svojem delu je bil vreden, rad pa je pomagal tudi v stolnici z vsakodnevnim maševanjem in zlasti s spovedovanjem, za kar so mu koprski verniki še danes hvaležni.

Vsi ljudje imamo isto človeško naravo, zato smo tudi vsi, ne glede na poklic, podvrženi različnim slabostim in boleznim. Pri g. kanclerju se je ta začela močnejše oglašati pred petimi leti v obliki napredujoče arterioskleroze. Nekaj več kot eno leto je bil še na škofiji, potem so nekaj mesecev skrbele zanj sestre notredamke v Ilirski Bistrici, od 22. februarja 1989 pa do svojega odhoda v večnost je bil v bolnišnici v Idriji, kjer so zanj tako vzorno in lepo skrbeli dr. Jože Felc, zdravnica dr. Marija Zupančič, vse osebje ter nečakinja Marija in njena družina.

V petek popoldne so pok. pripeljali v farno cerkev v Črnem Vrhu, kjer je bila v soboto popoldne pogrebna sv. maša, ki jo je vodil kopr-

ski škof msgr. M. Pirih ob asistenci prejšnjega škofa J. Jenka in okrog 70 duhovnikov. Po maši so peljali krsto v Sanabor, najprej za trenutek v rodni dom in od tam s pogrebnim spevodom v cerkvico sv. Danijela. Tam je bilo kratko besedno bogoslužje in nato pokop v domačo zemljo, kjer počivajo njegovi starši in sorodniki ter vsi znanci te male vasice.

Naj v miru počiva in v Bogu uživa plačilo za vse svoje duhovniško delo!

Duhovniška smrt v Rimu

V Rimu je v torek, 27. oktobra, umrl msgr. Janez Belej. Pokojni je bil doma iz Laškega v mariborski škofiji, kjer se je rodil 17.3.1919.

Stopil je v mariborsko bogoslovje, toda zaradi nemške zasedbe Maribora je odšel v Ljubljano skupaj z nekaterimi drugimi bogoslovci. Po posredovanju škofa Rožmana, če se ne motimo, je skupina teh bogoslovcev odšla v Rim, kjer so jih sprejeli v zavod Propaganda Fide. Tam je tudi msgr. Janez Belej dokončal bogoslovne študije in bil leta 1946 posvečen v mašnika. Dokončal je študije in postal doktor cerkvenega prava. Zaradi razmer v domovini se ni vrnil v škofijo, temveč ostal v Rimu, kjer se je zaposlil na rimskih kongregacijah in dobil častni naslov protonotarja. Ko je dopolnil leta službe, je stopil v pokoj ter bival v Sloveniku. V petek, 30. oktobra, je bilo pogrebno slovo s Slovenika, nakar so pokojnika prepeljali v rodno vas Laško. Tam je bil slovesen pogreb v ponedeljek, 2. novembra. Somaševali so oba mariborska škofa, metropolit A. Šuštar ter veliko število duhovnikov. Verniki pa so napolnili cerkev.

Pokojni Belej je kot mladi mašnik rad zahajal na Sv. Višarje in v Žabnice; tam je preživel več počitnic in se ga iz tistih časov spominjamo vsi, ki smo takrat hodili na to Marijino božjo pot. V svetoviškarski kroniki najdemo večkrat zabeleženo ime dr. Janez Belej.

Naj v Bogu počiva.

Jakob Ukmar v italijanščini

2. novembra je minilo 21 let, kar je v 93. letu starosti umrl Jakob Ukmar. Prav gotovo je bil ena najizrazitejših osebnosti, s katero se lahko zamejski Slovenci postavljamo. Pokojni nadškof Santin mu je ob 70-letnici mašniškega posvečenja takole pisal:

14. julija boste praznovali 93 let in 70-letnico mašniškega posvečenja. Binom, ki govori sam od sebe, dosežek bolj edinstven kot redek. Darovali ste Gospodu svoje življenje v molitvi, v skrbi za duše vernikov, v učenju. Vse to s ponižnostjo in zvestobo. Vsem ste delili bogastvo krščanske nauka, ki ste ga črpali iz neutrudnega proučevanja svetih knjig. Bili ste priljubljen spovednik, učen in učinkovit pridigar, pa tudi kot učitelj, izviren pisatelj ter dragocen in vpliven svetovalec.

Najraje se spominjam Vaše ljubezni do proučevanja svetega pisma. S srcem ste raziskovali besede sv. Duha. Približali pa ste se jim z obilo ponižnosti, vere in temeljitim poznavanjem orientalskih jezikov, kar je prava redkost.

Temu poznavalcu vzhodnih jezikov, astronomu, pisatelju teoloških knjig in enemu najvidnejših predstavnikov krščanstva med Slovenci v Italiji je knjižna založba Edizioni studio Tesi iz Pordenona pred kratkim posvetila šesto številko revije z naslovom *Civiltà della memoria*. Avtor besedila je dobro poznani pisatelj Alojz Rebula, ki je odličen poznavalec dela in globoke osebnosti Jakoba Ukmara. Bolj ko o reviji lahko tu govorimo

Monsignor Jakob Ukmar

o vrsti knjig, ki prinašajo biografije o pomembnejših možeh iz naše dežele.

Na začetku knjige je avtor uvrstil krajši kronološki pregled Ukmargevega življenja, zraven pa važnejše zgodovinske dogodke tistega časa. Šele nato sledi prava biografija o velikem možu, ki jo je Alojz Rebula znal v lepi in tekoči italijanščini predstaviti tudi italijanskemu bralcu.

inve... -mi

UTRIP CERKVE

Papeški Vzhodni zavod

Letos praznuje papeški Vzhodni zavod v Rimu svojo 50. obletnico, kar ga je ustanovil leta 1917 papež Bendikt XV. z namenom, da bo proučeval in navezal stike z vzhodnimi cerkvami. Veliko dela so opravili v njem zlasti slovenski jezuiti, med katerimi zlasti p. Ivan Žužek, ki je urejal zakonik vzhodnih katoliških cerkev in p. Pavel Leskovic, ki je zdaj tudi vodja slovenskih oddaj na vatikanskem radiu.

Poziv ameriških škofov kitajski vladi

Katoliški škofje ZDA so pozvali vlado v Pekingu, naj da zagotovila za spoštovanje verske svobode v Ljudski republiki Kitajski. V pismu kitajskemu veleposlaniku v Združenih državah je rečeno, da so ameriški katoličani globoko zaskrbljeni nad vestmi o verskih preganjanjih na Kitajskem. Zato prosijo vlado, naj takoj stori vse potrebno, da se bo končal ta »gnusni položaj«.

Nadškof obiskal slovenske višje šole

V okviru pastirske vizitacije v župniji sv. Ane je nadškof Bommarco obiskal slovenski šolski center v ulici Puccini. Zaustavil se je na vseh višjih srednjih šolah (Trgovski zavod I. Cankar, učiteljske S. Gregorčič, licej P. Trubar in tehnični zavod Ž. Zois). Povsod so ga lepo sprejeli ravnatelji, profesorji in dijaki.

Zelo pristrčno je bilo srečanje na učiteljsko-pedagoškem liceju, kjer je nadškofa najprej pozdravila ravnateljica prof. M. Sfiligoy Corsi in mu predstavila prehod šole od nekdanjega učiteljskega v nov petletni pedagoški licej. Dijaki so ga lepo pozdravili s pevskim zborom pod vodstvom prof. F. Žgavec s pozdravno pesmijo R. Gobca. Goriški nadškof je nato zbranim podal nekaj tehtnih misli in zaželel vsem veliko uspeha in pot v lepo bodočnost.

Novi predsednik Celovške Mohorjeve družbe

Celovec. 20. oktobra sta upravni in nadzorni odbor Mohorjeve družbe izvolila svoja predsednika. Jože Kopeinig je bil izvoljen za predsednika upravnega odbora, medtem ko je dr. Viktor Omelko postal predsednik nadzornega odbora. Jože Kopeinig je nasledil dv. sv. dr. Pavleta Zablatnika, dr. Omelko pa dekana msgr. Kristo Srienca.

Pred premiero spevoigre Srce in denar

Še zadnje mrzlične priprave v Katoliškem domu, kjer bo 7. novembra nad 90 nastopajočih predstavilo gledališko in glasbeno fresko

Režiser Aleksij Pregarc in dirigent Hilarij Lavrenčič sta nam takole izrazila svoje misli in občutke ob tem delu.

Režiser Aleksij Pregarc nam je dejal:

Vse, kar je bilo o Vodopivčevem skladateljevanju povedano, se odslkava predvsem skozi lečo emocije, kar je popolnoma razumljivo in utemeljeno, če pomislimo, kateremu sloju naših ljudi so taki bardi svoja dela posvečali in poklanjali, recimo on sam pa njegova sovrstnika z Goriškega Bevk in Bratuž, na Krasu oba Magajna, Venturini na Tržaškem, mons. Trinko v Benečiji itd., potem tudi spoznamo okoliščine, v katerih so navedeni in še mnogo drugih »morali« prepustiti iskalstvo prijaznejšim časom. Skozi tako optiko je njihovo delo brez pomislekov sprejeto in seveda spada že v ljudsko zakladnico. Njihov vzornik Simon Gregorčič je najbolj značilen pojav takega utelešenja; Primorske bi verjetno več ne bilo brez takih ljudi.

Med Vodopivčevimi deli je tudi — spevoigra Srce in denar.

Kako gledate kot pesnik na Vodopivčevo in Terčeljevo delo?

Ni mi znano, kateri od dveh (Vodopivec-Terčelj) je drug drugega navduševal za tako verzificirano preprosto in naivno sličico v glasbeno obdelavo. Verjetno je bil to le poskus pristranskega sodelovanja obeh avtorjev, ob pomanjkanju ustreznega gradiva, ki ga je zanosnemu Vodopivcu vedno primanjkovalo: vsekakor je

ostalo pri »nekem« poskusu, ki mi je bil predložen na začetku tega leta. Kaj zdaj? Kot pesnik sem odklonil vsakršno dopolnjevanje in nakladanje, ker se pač moje pesništvo rojeva v drugačni atmosferi, popolnoma netipično za Vodopivčevo-Terčeljevo delovne poskuse.

V Gorici ste že večkrat režirali in tudi z velikim uspehom. Radi prihajate semkaj?

Gorica je zame pač Gorica. V ne najbolj naklonjenih časih, ki mi jih je življenje podtaknilo, sem vendar nekajkrat zadel v polno s svojo zavetrovanostjo v gledališko poslanstvo. Tako je nastala — in uspevala — štandreska gledališka skupina, nastala sta Baragov oratorij in Hoja za pradednimi častmi in še kaj drugega, ne nazadnje ena najbolj uspešnih povojnih prireditev v tem našem očarljivem mestecu: Gobčeva opereta Planinska roža.

Po štirih letih spet Vodopivčevo skica Srce in denar.

Terčeljevo besedilo ste skušali primerno dopolniti. Ste to delo opravili sami?

Za dopolnitveno besedilo sem iskal ustrezne sodelavce, n.pr. Marija Čuka. Vendar je končno vse padlo na moja ramena, in verjetno bi bil ves projekt pustil vnemar, če bi me k temu ne priganjal in bodril glasbeni strokovnjak Hilarij Lavrenčič; temu mojstru se enostavno ne moreš upreti!

Tako se je s hudimi porodnimi

krči — zakaj izmisliti si je bilo treba osebe in njihove vloge, uskladiti bitje in žitje nastopajočih, skratka napol verzificirati gledališko in glasbeno fresko — rodilo dete, ki je zdaj pred vami, gledalci in kritiki; tudi pitati ga je bilo treba, z umetniško hrano, ki je ne moreš postrgati iz vsakega lonca sicer priljubljene goriške kuhinje!

Toda Bog naj mi pomaga! Pred vami je Vodopivčev-Terčeljev-Čokov-Pregarc in Lavrenčičev izdelek: goriška inačica freske Srce in denar.

Hilarij Lavrenčič. Vi ste dirigent. S kakšnimi občutki ste se lotili tega dela?

Ko sem sprejel ponudbo Zveze slovenske katoliške prosvete, da prevzamem glasbeno vodstvo spevoigre Srce in denar Vinka Vodopivca, sem naletel na problem. Kako bi iz dela, ki v originalnem zapisu traja komaj trinajst minut, glasbeno oblikoval celovečerno predstavo. Začel sem z vestnim pregledovanjem Vodopivčevih skladb, da bi dobil tematsko primerne dela in bi z njimi lahko spevoigro razširil.

Vinko Vodopivec je znan kot zborovski skladatelj. Kakšno vlogo ima zbor?

Res je Vinko Vodopivec predvsem zborovski skladatelj, zato sem bil mnenja, da je najboljše dopolnilo originalnih skladb predvsem zbor, čeprav sem se zavedal da množičnost na odru ustvarja režiserske probleme. Prvotni zapis spevoigre predvideva

Utrinek z vaj

zbor le v zaključku. Zdelo se mi je smiselno, da ga pogosteje vključim v predstavo.

Omenili ste, da ste kratko Vodopivčevo partituro razširili. Katere skladbe ste dodali?

Izbral sem Vesela družba za mešani zbor, Na trgu za triglasni ženski zbor, na režiserjev predlog sem dodal eno fantovsko pesem, dopolnil Cenetov komični prizor, ki ima v originalu le osemnajst taktov in traja trideset sekund, dodal sem spev za tenor Srce človeško sveta stvar, na Gregorčičevo besedilo (pesem v Vodopivčevem rokopisu ni bila v celoti izdelana).

Zvedeli smo, da ste dodali tudi uverturo.

Ker je za vsako odrsko postavitev primerna uvertura, sem iz za to najbolj ustreznih delov spletel nekajminutno glasbeno predigro.

Kaj pa je zahtevalo od Vas kot glasbenika največ truda?

Najbolj zahtevna pa je bila brez

dvoma orkestracija dela. Skušal sem ostati dosleden Vodopivčevi zamisli in to tudi v odlomkih z bolj razgibanimi ritmi, v katerih je Vodopivec še posebno živahen, igriv, mestoma celo šegav. Vesel sem, da sem spoznal ustvarjalni svet Vinka Vodopivca, se približal njegovemu odrskoglasbenemu ustvarjanju, ki mi je glede na moje poklicno delo še posebno blizu, in odkril tudi v tem njegovo genialnost.

S tem našim doprinosom bomo predstavili manj poznanega Vinka Vodopivca, ki je mogoče prav za oder ustvaril svoja najbolj posrečena dela.

Slovensko dobrodelno društvo v Trstu razpisuje letos svojo šesto študijsko štipendijo iz sklada »Mihael Flajban«.

Štipendija bo znašala 2.000.000 lir letno in bo trajala za vso redno študijsko dobo, v kolikor bo lastnik zadostil pogojem pravilnika. Štipendija je namenjena slovenskim zamejskim visokošolcem, ki se bodo vpisali na tržaško ali videmsko univerzo v akademskem letu 1992/93.

Za podrobnejša pojasnila o pravilniku naj se interesi javijo na sedežu Slovenskega dobrodelnega društva v Trstu, ulica Machiavelli 22, 2. nadstropje, telefon 631203, vsako sredo od 16. do 18. ure.

Rok zapade 30. novembra.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE - GORICA

ob 40. obletnici skladateljeve smrti

VINKO VODOPIVEC

Srce in denar

SPEVOIGRA

ZA SOLISTE, IGRALCE, BALET, ZBOR IN ORKESTER

Besedilo Filip Terčelj in Marij Čuk

Odrska predelava Aleksij Pregarc

Orkestracija Hilarij Lavrenčič

NASTOPAJO

Minka - Alenka Slokar
Janko - Dušan Kobal
Reza - Franka Žgavec
Jernač - Božidar Tabaj
Cene - Kazimir Černic

Šlogarca - Majda Zavadlav
Učiteljica - Snežica Černic
Kralj - Marko Černic
Soseda - Danjela Puia
Ana Černic, Jan Leopoli,
Fabjan Sfiligoj

Sodelujejo: mešani, moški in ženski zbor, operetni orkester in ritmična skupina

REŽIJA ALEKSIJ PREGARC

DIRIGENT HILARIJ LAVRENČIČ

Scena Hijacint Jussa, kostumi Tatjana Kosič, ritmika Barbara Piccolo, luči Niko Klanjšček in Branko Terčič, asistent režije Anka Černic, scenski asistent Stanko Ferfolja, korepetitor Lucija Lavrenčič, realizacija scene Mario Leopoli in Alojz Maraž, tehnični asistent Mitja Čevdek, suflerka Marinka Leban.

PREMIERA V KATOLIŠKEM DOMU V GORICI, SOBOTA 7. NOVEMBRA 1992, OB 20.30

PONOVITVI V NEDELJO, 8. NOVEMBRA, OB 16.30 URI IN ČETRTEK, 12. NOVEMBRA, OB 20.30

Predprodaja vstopnic v Katoliški knjigarni v Gorici od 5. novembra!

KATOLIŠKA KNJIGARNA NE SPREJEMA REZERVACIJ PO TELEFONU

PREDSTAVE SSG V GORICI

V okviru redne gledališke sezone SSG 1992/93 se bodo do zaključka letošnjega leta zvrstile še naslednje predstave: v ponedeljek, 9. novembra 1992, bo na sporedu predstava »Pokopani otrok« (S. Shepard) - gostovanje PDG iz Nove Gorice;

v torek, 15. decembra 1992, predstava SSG »Češnjev vrt« (A.P. Čehov);

v torek, 22. decembra 1992, gostovanje Cankarjevega doma iz Ljubljane s predstavo B. Slade »Ob letu osorej«.

Predstave bodo v teatru »G. Verdi« v Gorici (ul. Garibaldi 4) s pričetkom ob 20.30.

Obisk pri slovenskem konzulu

Pred nedavnim sta Janez Povše in Davorin Devetak, predsednik in tajnik deželnega odbora Svetovnega slovenskega kongresa, obiskala generalnega konzula Republike Slovenije v Italiji Jožeta Šušmelja. Srečanje je bilo namenjeno osvetljevanju vseh tistih problemov, s katerimi se srečujejo predvsem Slovenci v zamejstvu oziroma v Italiji.

Govora je bilo o bližnjih volitvah v Republiki Sloveniji, kjer je za naše državljane v Italiji postopek po nepotrebnem zelo zapleten in bi lahko konzulat sam opravil vse potrebne formalnosti. S tem v zvezi je odprto vprašanje Slovencev, ki živijo v Milanu oziroma v Rimu, pa je njihovo obračanje na naše predstavništvo mnogokrat oteženo zaradi občutne razdalje. Svetovni

slovenski kongres in Generalni konzulat naj bi v tej smeri napravila pozevalne korake v Milanu. Sploh močno manjka informativni seznam Slovencev v Italiji. Na drugi strani sta predstavnika Svetovnega slovenskega kongresa opozorila na problem organiziranja Slovencev v Italiji, kjer se dosedanje oblike kažejo kot nezadostne in preživete. Vztrajanje na starih pozicijah je še zelo izrazito. Na koncu pa je bilo govora o pridobitvi slovenskega državljanstva, kjer se stvari premikajo na bolje, čeprav je tozadevni zakon še vedno zapleten in posebno v Ljubljani s svojo izvedbo še precej zamuden. V interesu zamejstva pa velja opozoriti matično domovino na zakon o posebnem statusu Slovencev brez državljanstva, ki je zastal pri prvem osnutku.

Trideset mark za bosanske begunce v Sloveniji

Vojna vihra v Bosni je pomaknila svojo fronto daleč za bojnimi polji. Tudi v Sloveniji, kjer trenutno živi približno 80.000 bosanskih beguncev se tako državne oblasti kot prostovoljne organizacije borijo za njihovo boljše bodočnost. Organizacijski in logistični stroški pa bodo z zimo krepko porasli.

Društvo za prostovoljno delo MOST, je neprofitna humanitarna organizacija, ki v Sloveniji predstavlja svetovno organizacijo Service Civil International, že aktivno sodeluje s svojimi močmi in člani v slovenskih begunskih taboriščih.

Na mednarodnem seminarju za mladinske voditelje v Brdu pri Kranju je Peter Rustja, odgovorni za mednarodne odnose pri Mladinski sekciji Slovenske skupnosti prejel poziv omenjene organizacije, v katerem najavljajo akcijo, katere cilj ni samo zbirna akcija za financiranje stroškov v begunskih taboriščih v Sloveniji, pač pa tudi za osveščanje svetovne javnosti glede vojne v Bosni.

V ta namen bodo pri MOSTU podajali komplet 30 razglednic. Gre za serijo treh motivov (torej na razpolago bo 10 kartic za vsak motiv), ki so jih naslikali bosanski otroci. Nakup 30 barvnih kartic formata A5 z ovojnic, katerih cena je 30 mark, v teh je všteta tudi cena poštne, lahko najavite organizaciji MOST po faxu (številka faxe je 0038 - 61-244943), skupno s potrdilom o plačnem znesku, ki ga morate nakazati na tekoči račun 50100 - 620 - 133 - 27621 - 86670/9 Ljubljanske banke D.D., Trg revolucije 1, 61000 Ljubljana, Slovenija.

Po Kristusovem zgledu znajmo tudi mi deliti dobrote!

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu vabi v ponedeljek, 9. novembra, na večer, posvečen obnovitvi slovenskih šol na Tržaškem po drugi svetovni vojni. O tistih časih bo pričal Srečko Baraga, izseljenec iz Avstralije. Večer bo v Peterlinovi dvorani s pričetkom ob 20.30.

OBVESTILA

V letu posvetitve našega naroda Materi božji se bomo Slovenci tržaške škofije srečali z našim škofom pri zahvalni maši v stolnici sv. Justa v nedeljo, 15. novembra, ob 16. uri. Lepo vabljeni vsi verniki.

Združenje Lupusinfabula, KD I. Grbec in ZSKD bodo v nedeljo, 8. novembra, ob 16. uri v Škedenju (Škedenjska ulica 124) odprli LUDOTEKO.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda sporoča članom, da bo imelo mesečno mašo za edinost v ponedeljek, 9. novembra, ob 17. uri v Trstu v ulici Risorta 3. Sve-ta maša bo maša zadušnica za vse naše blage pokojne člane. Sledil bo prikaz diapositivov in sicer posnetkov vseh taborišč, kjer so trpeli in bili mučeni naši sorojaki.

Volitve v krajevnem sosvetu za vzhodni Kras

V krajevnem sosvetu za vzhodni Kras so izvolili predsednika in podpredsednika na podlagi programskega dogovora med SSK, DSL, SKP, KD in PSI.

SSK je morala, kot tudi SKP in DSL, izbirati med dvema možnostima: ali biti v opoziciji in pustiti vzhodni Kras v rokah skrajne in protislovenske desnice ali pa podpreti italijanskega predsednika iz vrst KD, ki bi se zavzel za popolno izvajanje podpisanega programa, in tako vstopiti v široko demokratično koalicijo, ki lahko že takoj v začetku prepreči kakršnokoli narodnostno kontrapozicijo. Slovenski izvoljeni svetovalci so z velikim čutom odgovornosti izbrali prav to drugo rešitev. V 11-članskem programskem večinskem odboru je torej prisotnih šest slovenskih predstavnikov, za predsednika sosveta pa je bila z 10 glasovi izvoljena predstavnica KD Silvana Moro, medtem ko je bil za podpredsednika z 11 glasovi izvoljen predstavnik SSK David Slobec.

Misijonska nedelja v Nabrežini

Misijonska nedelja je v lepem vremenu videla radodarne daritelje pri mašah, ki so tudi z zanimanjem brali revijo »Misijonska nedelja«. Občutno premajhna udeležba je bila pri rožnem vencu med tednom; prav tako premajhna udeležba pri večerni prireditvi v župnijski dvorani, kjer so nadebudni Grgarci predstavili z velikim zanosom »Lepoto in zver« v slikoviti režiji Berte Ukmar in s prepričljivim podajanjem vseh nastopajočih.

Za italijansko govoreče vernike smo gostili dva mlada Filipinca misijonarja. Z običajnim srečolovom za reveže v misijonih smo zaključili to nadvse važno nedeljo z željo, da bi na takšne dneve domačini ne ostali doma in sodelovali, kar pudarimo tudi za bližnjo Zahvalno nedeljo, ki bo videla v naši cerkvi ne samo simbolične poljske pridelke, ampak tudi mešani pevski zbor iz Podgore, ki bo v koncertu zapel vrsto Vodopivčevih pesmi, saj praznujemo važno obletnico tega priljubljenega skladatelja. Torej nasvidenje v nedeljo, 15. novembra, ob 16.30 v Nabrežini.

FOTOGRAFSKI NATEČAJ

Uredniški odbor MLADIKE razpisuje natečaj za fotografije (po možnosti črno-bele) za naslovno stran revije. Namen natečaja je odkrivati nove talente. Tematika ni obvezna, vendar naj ustreza značaju revije (narava, okolje, letni časi, etnografija, naši spomeniki, naši prazniki).

Nagradni sklad predvideva: 100.000 lir nagrade za prvo mesto, 50.000 lir nagrade za drugo mesto in več odkupnih nagrad po 30.000 lir.

Oblika izdelka naj odgovarja prostoru, ki je odmerjen sliki na naslovni strani MLADIKE.

Izdelke (največ tri za vsakega udeleženca) naj prijavitelci pošljejo na naslov: MLADIKA, »Fotografski natečaj 1992«, ul. Donizetti, 3 - 34133 TRST - TRIESTE, do 31. decembra 1992.

Izdelke bo ocenila komisija, ki jo sestavljajo Marjan Jevnikar, Marjan Slokar, Edi Žerjal in Sergij Pahor.

ACM Gorica vabi k maši za vse pokojne člane v ponedeljek, 9. t.m., ob 16. uri v Zavodu sv. Družine.

PD SKALA in Lovska družina Gabrje prirediti v nedeljo, 8. novembra, ob 14. uri Zahvalno nedeljo v Gabrjah na trgu pri vodnjaku.

Zgodovinsko društvo za severno Primorsko in Goriški muzej prirejata v sodelovanju s Franciškanskim samostanom na Sveti Gori pri Gorici strokovno srečanje, posvečeno pregledu varovanja in ohranjanja kulturne dediščine na Goriškem ob 100-letnici rojstva Ludvika Zorzuta in 40-letnici Goriškega muzeja. Prireditelji bo v petek, 6. novembra 1992, v prostorih svetogorskega samostana, s pričetkom ob 10. uri.

Zgonik Novi župnik

V nedeljo, 25. okt. letos, je naša župnija pripravila sprejem za novoimenovanega župnika dr. Jožefa Markužo. Nedeljo prej smo se poslovili od dosedanjega župnika dr. Franca Felca, ki odhaja v zasluženi pokoj.

Novega zgoniškega župnika je po naročilu g. nadškofa uvedel v župnijo škofov vikar msgr. Oskar Simčič. Pred oltarjem v lepo okrašeni cerkvi, kjer je bilo zbrano veliko vernikov iz vse obširne župnije, je novega župnika g. J. Markužo pozdravil najprej v imenu vsega vernega občestva g. Zdravko Skupek, dijakinja je izročila cvetlični dar, nato je spregovoril škofov vikar. V imenu goriškega nadškofa je novoimenovanemu izrazil voščila in ga slovesno ustoličil s predajo stole in sv. Pisma. Sveto daritev je opravil novi župnik, na koru je ubrano prepeval domači cerkveni zbor. Med pridigo je župnik g. Jože Markuža izrazil svojo zahvalo za pristrčen sprejem in poudaril pripravljenost pri obnovi župnije. Ta obnova ne obsega samo nujno in potrebno obnovitev župnijske cerkve, zvonika in župnišča, temveč tudi duhovno obnovo celotne župnije. Pri tej naj bi župniku pomagale dve sestre skupine Lojola. Seveda, pričakuje tudi vsestransko pomoč pri vernikih.

Zgoniški verniki so se hoteli izkazati tudi tako, da so novega župnika povabili na popoldansko srečanje tudi z drugimi člani župnije in pripravili zakusko za vse navzoče. Pri tej slovesnosti je novega župnika pozdravil tudi zgoniški župan Miloš Budin. V pozdravnem govoru in voščilih je izrazil pripravljenost občinske uprave, da s svoje strani pripomore k materialni prenovi. V odgovoru je župnik poudaril, da sedanje stanje cerkve, zvonika in župnišča ni v ponos občini, ki se lahko pohvali z lepimi hišami in vilami, medtem ko cerkevna poslopja propadajo. S skupnim sodelovanjem lahko popravimo ta zunanji videz, tako da bo v čast vsej zgoniški občini in domačinom.

Srečanje je potekalo v prijetnem in sproščenem pogovoru, med katerim so navzoči povedali svoja mnenja, pripombe in pripravljenost ter izrazili skupno skrb za prenovu župnije. V tem poročilu lahko izrazimo zgoniški občini priznanje, da je že minuli teden odobrila gradbeni načrt za prenovu cerkve in zvonika, kot ga je predložil novi župnik. Upajmo, da se bo sodelovanje še utrdilo in privedlo do uresničenja celotnega načrta v zadovoljstvo vseh vernikov in občanov.

Prof. Samo Pahor aretiran

V nedeljo, 1. novembra, je društvo »Edinost« pred cerkvijo Novega sv. Antona v Trstu priredilo shod v korist manjšinskih pravic in spoštovanja republiške ustave. Okoli 12.00 je bil govornik, profesor Samo Pahor, sicer tudi občinski svetovalec Slovenske skupnosti, aretiran in kasneje priprt v tržaških zaporih. Kaže, da je podkvestor skušal prof. Pahorja pregovoriti, naj se izpod obokov, kjer naj bi motil potek službe božje, umakne na trg. Prof. Pahor je vztrajal na svojem, ker je imel za shod predvideno dovoljenje. Prišlo je ba-je do prerivanja in klofutanja, vsled česar je bil prof. Pahor aretiran.

V torek je sodnik prof. Pahorju določil začasni hišni pripor do procesa, ki bo v kratkem. Vsekakor bo o dogodku mogoče povedati kaj več, šele ko bo sodni postopek zaključen.

TRST

Da jo spoznamo

Vernika pod barkovljanskim far-nim zvonom bo ob priliki stoletnice morda zanimalo, kakšni so bili začetki te cerkve in vsaj glavne strani njene zgodovine.

Najprej ime Barkovlje. Imamo tri razlage: langobardska beseda War-kula - s pomenom bradišče; latinska Vallicula ali Valcula in tretja razlaga po Opencih, ki so hodili na to področje sekat »barklje« - kole, po starodavnem izrazu »berklja«, kar se je potem izoblikovalo v Barkovlje.

Kapela. Prvotna »cappella ruralis« je tam stala še pred letom 1338. Okrog nje je bilo pokopališče. Ker je za njeno oskrbovanje bil zadolžen stolni kapitelj, je škofijska sinoda sklenila, naj se ji odkaže tudi letni prispevek.

Leta 1462 je od Petrovega prestola, papeža Pija II. Enea Silvio Piccolomini, prišla papeška listina (bula) s katero odloča, naj se kapela ob morskem obrežju poveča. Mor-da ga je k temu nagnil spomin, ko je še vodil tržaško škofijo in je zato praznik sv. Jerneja obdaril z odpustki. Tozadevno besedilo v latinščini, je vidno na marmornati plošči na levi strani ob vhodu v cerkev.

Ni znano, kako je leta 1785 kape-la zgorela. Obnovili in povečali so jo leta 1787. Od takrat je tudi prva krstna knjiga in ima osem krščencev. Leta 1836 so jo nanovo povečali in predstavili pokopališče na »Kunčevo njivo«. Zvonik je od leta 1838. V pristanišču so istega leta porušili stolp sv. Marka in njegov zvon namestili v barkovljansko cerkev. Trdijo, da je ta zvon iz leta 1200 in pretopljen 1636 imel imenitno vlogo. Vabil je plemiče k občinskim sejam, klical ljudi ob dnevih dražbe in dajal znamenje za zaprtje lokalov v nočnih urah. Seveda je ta zvon že davno odslužil. Trije poznejši novi zvonovi so imeli slovenske napise, a jih je po-brala prva svetovna vojna. Sedanji imajo latinske napise.

Dragocena redkost je tudi rozeta na pročelju cerkve. Ohranili so jo ob zrušenju cerkve sv. Roka na glavnem trgu leta 1602. Iz lapidarija pri sv. Justu, so jo dobro ohranjeno name-stili na obnovljeno pročelje.

Umetniško dovršen je glavni oltar iz druge polovice 17. stoletja. Dode-lan v Trevizu po načrtu Giovannija Comino in kiparja Henrika Meringo. Bil je postavljen za oltar Najsve-tejšega pri Sv. Justu, a so ga odstranili leta 1940, ker ni odgovar-jal slogu celotne cerkve. Tako so ga podedovali Barkovlje in g. Salvadori ga je blagoslovil leta 1952.

Razstava. Na pobudo g. župnika

g. Elio-ta in župnijske skupnosti, so v župnijski dvorani odprli razstavo starih in zanimivih cerkvenih doku-mentov, kot so matične knjige, litur-gični paramenti, cerkvene posode, perilo in drugo. Prispevala je tudi šola F. S. Finžgar in tako popestrila pogled na domačo zgodovino Bar-kovljanov.

Od številnih obiskovalcev je vsak našel spomine iz svojih oddaljenih let, kajti Barkovlje so se iz skromne vasi, čisto prelevile v gosposke rezidence in uničile vso domačnost.

Pozornost so zbujale matične knji-ge rojstev, porok in zlasti smrti, kjer je leta 1855 skozi 4 mesece dnevno gospodarila smrt nalezljive kolere. Velike in težke mašne knjige — mi-sali s častitljivo latinščino so že od-plačale svoj starostni davek in le redki čutijo domotožje po njeni slav-nostni liturgiji.

Pri panojih s fotografijami je mar-sikdo našel priliko za humor ob iz-razih preteklosti domače »kaluže«, fontane ali »baladurja«. In še marsikaj.

Da Barkovljani cenijo svoje na-rodne noše, jih vidimo, kako se radi postavijo pri procesijah in drugih slovesnostih. Del te tradicije sta pri-kazali na razstavi dve srčkani lutki v nošah.

Nadvojvoda Maksimilijan Hab-sburški, gospodar Miramarskega gradu, je svoj čas obogatil barkovlj-jansko cerkev z lepim Baldahinom. Še vedno je v rabi in na razstavi je imel svoje častno mesto. Prav tako naša božična kipa Jožefa in Marije v naravni velikosti, izrazito plemenitih potez, sta imela kaj povedati obis-kovalcu. Bila sta izdelana v Val Gardena ob koncu prejšnjega stoletja.

Ne gre, da bi tu naštevati imena vseh dobrih duhovnikov, ki so v te-ku stoletja delovali v Barkovljah. Mimogrede bi se spomnili težkih let fašističnega nasilja, ko so prišli raz-grajati v cerkev, a jih je Mons. Sal-vadori vselej pogumno nagnal. Današnji videz cerkve je prav iz nje-govega službovanja v letih 1931 - 1935, ko je bila dokončno obnovlje-na in povečana.

Danes imamo slovenskega kapla-na g. Jožeta Špeha in smo mu hval-ležni za vso skrb in trud, ki ga ima z nami poleg kontovelske cerkve. Prav tako smo hvaležni župniku g. Eliu Stefanutti-ju, ki nam je bil v po-moč, ko ni bilo stalnega slovenske-ga kaplana.

Lepa je barkovljanska cerkev a najlepša je takrat, ko je polna dobrih vernikov.

F.V.

Poklon žrtvam v Gonarsu

45 let je minilo, kar je tedanja italijanska vojaška oblast sklenila ustanoviti razna taborišča za civilne ujetnike. Ni šlo za etnično čiščenje kot npr. sedaj na Hrvaškem in v BiH, temveč za preventiven ukrep zoper »bandite« (partizane), katerih aktivnost se je v tistem letu na moč razmahnila. Takšno taborišče so ustanovili tudi v Viscu in v Gonarsu v Furlaniji. Ono v Viscu so kmalu opustili, tisto v Gonarsu pa je ostalo odprto do 8. septembra 1943. Šele po 8. septembru se je komanda odločila, da ujetnike izpusti zato, da ne pridejo v nemške roke. V manj kot dveh letih je tam umrlo nad 400 ujetnikov: moških, žensk in otrok. Pokopani so bili na gonarskem pokopališču. Po vojni je tedanja jugoslovanska oblast na posebnem oddelku tamkajšnjega pokopališča dala častno pokopati vse te žrtve v posebni grobnici, kjer ima vsak pokopani svoje ime in priimek na ploščici, ki zapira lokulus s kostmi. Podobno vidimo v rimskih katakombah. Seveda je na ploščici poleg imena tudi rdeča zvezda. Naj ostane za zgodovino.

Na tem pokopališču se vsako leto ob vseh svetih zbira Zveza slov. katoliške prosvete za spominski obred teh žrtev. Tudi letos je bilo tako. V soboto, 31. oktobra, so se zastopniki SSK iz Tržaške. Ob spomeniku žrtvam so položili venec s trakom, MPZ Rupa-Peč je pod vodstvom Zdravka Klanjščka zapel tri žalostinke, K. Humar je opravil molitve za vse rajne, kot je dejal: »Molimo ne samo za te, ki so tukaj pokopani, temveč tudi za vse druge žrtve razsejane po naših gozdovih, kraški gmajni in po brezni. Drugi polagajo vence in prižigajo lučke, mi moramo tudi moliti.«

Po cerkvenem obredu je spregovoril tajnik SSK Ivo Jevnikar; njegov govor objavljamo na drugem mestu. Te dni so se spomnili medvojnih žrtev tudi po vseh naših vaseh s polaganjem vencev pred spomeniki padlim. Prihaja pa do spomina tudi tistih, ki niso padli v osvobodilnem boju. Upajmo, da bo prišel dan, ko se bomo složno spominjali vseh žrtev, kot so se npr. v Kobaridu skupno spomnili vseh padlih vojakov, tako na italijanski kot na avstrijski strani.

Števerjan

V četrtek, 28. oktobra, se je v Števerjanu v prostorih sedeža F.B. Sedej odvijala prva seja v letu 1992/93 z novo izvoljenim odborom. Seja se je začela s podeljevanjem funkcij, ki naj bi veljale do leta 1994. Vloga predsednika društva je bila enoglasno zaupana Marku Terčiču, podpredsednika pa Florjanu Langu. Za tajnico je bila ponovno potrjena Franca Padovan, kot pomočnica v tej precej zahtevni funkciji pa bi priskočila na pomoč Kristina Corsi. Janez Terpin je prevzel Mateju Terpinu blagajniško mesto, kot odgovorni za gospodarska opravila so bili določeni Martin Komjanc, Jurij Hlede in Edi Skok.

Kot mlajše člane so zaposlili Silvano Vogrič kot zapisnikarko, Sašo Hlede, Anito Tomažič in Hadrijano Corsi pa kot kronistki in odgovorni za pisanje članov. Nadalje smo odločili o programu, ki naj bi ga izvedli v letošnji novi sezoni. Kot prve obveznosti nas čakajo Vahiti, nato Zahvalna nedelja, ko bo dne, 15.11. popoldan, po molitvi tradicionalna tombola in kot novost bo nastopila pevska skupina Kamniški koledniki.

Med prve važnejše nastope mešanega

zboru uvrščamo seveda Cecilijanko, na katero se zbor že temeljito pripravlja z Vodopivčevimi pesmimi. Menili smo se o miklavževanju, o božičnici, božični maši in kako naj bi popestrili letošnjo sezono z raznimi kulturnimi večeri v okviru društva, mladinskega krožka ali s sodelovanjem prosvetnega društva Briški grič.

Poleg številnih idej, predlogov, ponudb, ni manjkalo pripomb, komentarjev, diskusij, ki pomenijo le to, da si želijo določene stvari izboljšati, obogatiti in obnoviti.

Letošnja sezona se je tako začela z novim odborom in z novo zagnanostjo, kar pa je spodbudilo, je tudi to, da starejši člani si želijo in se tudi trudijo, da bi čim bolj vpeljali mlade ljudi, ki bodo nekoč prevzeli njihovo delo.

DOBERDOB VABI

na praznovanje farnega patrona sv. Martina v nedeljo, 15. novembra 1992.

Sv. maše: 7.30, 10.30, 15.00. Po popoldanski maši blagoslov vozil, nato v dvorani otvoritev razstave o prvi svetovni vojni in umetnikov ljubiteljev Krasa.

Sodeloval bo domači pevski zbor »Hrast«. Sledila bo družabnost.

Seja Zveze Slovenske Katoliške prosvete

V ponedeljek, 26. oktobra 1992, je bila v Katoliškem domu seja ZSKP. Po branju zapisnika je predsednik dr. Paulin prešel na dnevni red:

1) polaganje vencev in poklon vojnim žrtvam v Gonarsu 31. oktobra.

2) Obračun Koroških dnevo.

V glavnem pozitiven. Korošci so svoje nastope skrbno in strokovno pripravili. Udeležba pri predstavah bi lahko bila boljše posebno v Katoliškem domu. Nekateri odborniki so bili mnenja, da je čas v katerem se odvijajo Koroški dnevi neprimeren, ker je že veliko prireditev in imajo člani društev veliko obveznosti. Morda bi v bodoče morali stvar premisliti.

3) opereta Srce in denar.

Premiera bo 7. novembra ob 20.30 v Katoliškem domu, kjer si bodo sledile tudi ponovitve in sicer 8. novembra ob 17. uri in 12. novembra ob 20.30. Določen je bil tudi kriterij razpošiljanja osebnih vabil. Poleg treh goriških predstav so predvideni še

DAROV

Za Sv. Goro: N.N. iz Brega 10.000 lir.
Za Katol. glas: N.N. iz Brega 15.000 lir.

Za zbor Rupa-Peč: v spomin na mamo Zalo Pahor darujejo otroci 100.000 in za cerkev v Rupl 100.000 lir (skupaj 200.000 lir).

SA. Gor. daruje po 500.000 li za Katol. glas, za Sv. Ivan, za Sv. Goro, za Katol. dom (skupaj 2.000.000 lir).

Za misijone: N.N. 10.000 lir.

Za slov. misijonarje: K.C. 50.000; N.N. Rupa 150.000; N.N. Peč 100.000; Stana Žerjal z družino 50 USA dol. in 50.000 lir; v spomin pok. druž. Šajn, Emilija in Marija 200.000; namesto cvetja na grob pok. Marte Berin, daruje Rozina Koraca, Kontovel 116, 20.000 lir.

Za otroke beguncev: v spomin na hčerko Dorico Pavletič-Černic darujejo starši v Rupl 100.000 lir.

Za cerkev na Peči: druž. Oskar Pahor ob smrti Zale Pahor 100.000 lir.

Za sovođensko cerkev: B.C. 100.000; G.G. 200.000; N.N. 200.000; N.N. 100.000; R.D. 350.000 lir.

Za slov. Karitas: svojci v spomin na Franko Ferletič ob prvi obletnici smrti 500.000 lir.

Župnija sv. Justa v Podgori vabi na praznik

Prazniki Vseh svetnikov in vernih rajnih so tudi Podgorce zopet združili v eno družino. Obisk grobov je vedno prilika za srečanje starih znancev, sovaščanov in prijateljev od blizu in daleč. Vendar so bili letošnji prazniki še prijetnejši, saj se bodo nadaljevali tudi prihodnjo nedeljo, ko bo župnija sv. Justa praznovala god farnega zavetnika. Tristo let že prosi pri Bogu za to skupnost, ki je zaradi narodnostne mešanice, zemljepisnega položaja in industrijske dejavnosti res posebna. Podgorci želimo praznovati letošnji Justov praznik tudi z vami. Zato Vas vabimo v nedeljo, 8. novembra, v našo vas k slovesnemu bogoslužju. Ob 8.30 bo slovensko sv. mašo vodil škof vikar msgr. O. Simčič, ob 10.00 pa italijansko sv. mašo generalni vikar msgr. S. Coccolin.

Popoldanski slovesnosti, slovesnim večerjem ob 15. uri, pa bo sledil še praznik kostanja in družabnost na vašem trgu. Podgorci doma in po svetu, prijatelji in znanci, prav prisrčno vabljeni v podgorsko vas 8. novembra.

To pa še ni vse! Prvo mašo, ob 8.30, bodo z liturgičnim petjem oblikovali cerkveni pevci in Šentjurja pri Celju. Tudi nje prav lepo pozdravljamo v naši sredi.

Ljudski radio

»TEDNIK LJUDSKEGA RADIA GORICA«

Četrtek ob 20.30

Nedelja ob 19.30 (ponovitev)

Naslovi:

- Evropa preveč odvisna od ZDA
- Nezadovoljiv zakon o državljanstvu Republike Slovenije
- Kaj pomeni biti nadstrankarski?
- Slovenci v Italiji in Lege

Doberdobci branijo trg sv. Martina

Naša občina misli na trgu sv. Martina pred cerkvijo zgraditi hišo za ljudska stanovanja. Načrt je pripravil goriški Inštitut za ljudske hiše in predvideva 600 milijonov lir za štiri majhna stanovanja z eno samo spalnico.

Tej nameri so se uprli domačini ter v nekaj urah zbrali 123 podpisov. Podpisniki so mnenja, da bi moral biti trg bolj smotrno urejen, za ljudska stanovanja pa ne manjka drugih bolj primernih lokacij v občini. Zato so se občani uprli, uprli se je tudi župnijski svet. Upajmo, da bodo tudi mejaši toliko modri in ne bodo pristali na take načrte, saj bi bili njim v škodo in občini ob ugled.

Podgora

V petek, 30. oktobra, so pevci MePZ »Podgora« gostovali na reviji v Dornberku, v organizaciji tamkajšnjega kulturnega društva.

Prireditev je potekala v prostorih osnovne šole, sodelovali pa so še otroški zbor osnovne šole, oktet fantov iz Dornberka ter moški pevski zbor »Franc Zgonik« iz Branika.

Nastop zamejskih pevcev je izzvenel kot korak naprej v zbliževanju in sodelovanju na kulturnem področju na obeh straneh meje v skupnem sooblikovanju slovenskega kulturnega prostora.

MePZ »Podgora« je v nedeljo, 1. novembra, sodeloval pri slovesnosti pred spomenikom padlim v Podgori, skupaj z otroškim zborom in MoPZ »Paglavac-Soča«, popoldne pa je sooblikoval verske obrede na pokopališču s skladbami Jamica tiha in K tebi želim moj Bog.

Že tretje leto zaporedoma so se člani MePZ »Podgora« na dan 1. novembra poklonili spominu nekaterih pomembnih osebnosti ki počivajo na goriških pokopališčih, da so jim zapeli na grobu v popoldanskih urah. Letos so se ustavili pred gomi-lami župnika Bernarda Špacapana, Mirka Fileja, Lojzeta Bratuža in Viktorja Prašnika, na mirinskem pokopališču pa Petra Špacapana.

P.D. »Podgora«

Radio Trst A

Spored do 8. od 14. novembra 1992

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 10.00 Mladinski oder: »Bistrica Kalšičica«. 10.50 Boris Kobal in Sergej Verč v satiričnem kabaretu »Prežganka«. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Adam, kje si? Edvard Kocbek in njegov čas. 14.40 Pesmi miru. 15.00 Iz krajevnih stvarnosti. 15.30 Šport in glasba.

Ponedeljek: 8.10 Jugoslavija 1941 - 1945. 8.40 Slovenska lahka glasba. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Odrpta knjiga. Ivo Andrić: »Most na Drini«. 12.00 Okno na Arbat. 12.40 Dekliški zbor Devin vodi Herman Antonič. 13.20 Gospodarska problematika. 14.10 »Svet za zaveso«. 14.30 Iz filmskega sveta. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Alpe-Jadran.

Torek: 8.10 Alpe-Jadran (ponovitev). 8.40 Slovenska lahka glasba. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Odrpta knjiga. Ivo Andrić: »Most na Drini«. 12.00 Otroci in igra. 12.40 Mešani zbor Kolonkovec vodi Aleksander Sluga. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Aktualnosti. 16.00 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 »Bajke in povesti o Slovencih«.

Sreda: 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev (ponovitev). 8.40 Slovenska lahka glasba. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Odrpta knjiga. Ivo Andrić: »Most na Drini«. 12.00 Pesnice in pisateljice v anglosaški književnosti. 12.40 Mešani zbor Skala iz Gropade vodi Anastasia Purič. 13.20 »Na goriškem valu«. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Sprehod po poteh slovenskega gledališča.

Četrtek: 8.10 Trst, december 1941. 8.50 Slovenska lahka glasba. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Odrpta knjiga. Ivo Andrić: »Most na Drini«. 12.00 V deželi čarobne palice. 12.40 Moški zbor Fantje izpod Grmade vodi Ivo Kralj. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Dvignjena zavesa. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Četrtekova srečanja.

Petek: 8.10 Razglednice iz Španije. 8.35 Slovenska lahka glasba. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Odrpta knjiga. Ivo Andrić: »Most na Drini«. 12.00 »Ena resna - ena smešna«. 14.30 Od Milj do Devina. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki (ponovitev). 10.10 Koncert v repentabski cerkvi. 11.30 Odrpta knjiga. Ivo Andrić: »Most na Drini«. 12.00 Ta rozajanski glas. 12.45 Glasnik Kanalske doline. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Nediški zvon. 16.00 Skozi tančico molka. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Adam, kje si? Edvard Kocbek in njegov čas.

*
Starejši mož: »Kolikokrat sem se delal neumnega samo zato, da sem dokazal, da nisem idiot.«

KATOLIŠKI GLAS

Tednik
List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.
Uredništvo in uprava: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 536978 poštni tekoči račun: 11234499
Poduredništvo: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 Trst - Tel. 040/414646
Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949
Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Pošt. plačana v gotovini - skupina 1/70% Dovoljenje pokr. poštne uprave iz Gorice
Izdaja: KTD Katoliško tiskovno društvo Società Tipografica Cattolica srl
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00054100318
Tiska: Tiskarna Budin v Gorici
Cena posamezne številke: 1000 lir
Letna naročnina: Italija 50.000 inozemstvo 70.000 zračna pošta 95.000
Oglasi: za vsak mm višine v širini enega stolpeca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 19% IVA

GORIŠKA POKRAJINA

GORIŠKA OBČINA

SVET SLOVENSKEH ORGANIZACIJ DEŽELE F.J.K.

v sodelovanju z goriškim Solidarnostnim odborom in Agencijo za Gorico in Trst A. Mondadori - Mir. Art.
vabi na razstavo slikarja in kiparja

RE MOREUA

zmagovalca mednarodnega tekmovanja slikarjev in pesnikov

»ANGEL DOBROTE«

Razstava odpira pobudo:

»Pregled mednarodne sodobne likovne umetnosti«, ki se vključuje v manifestacijo z geslom:

UMETNOST V DUHU SOLIDARNOSTI IN MIRU

Otvoritev bo v Gorici, v galeriji Katoliške knjigarne, Travniki v sredo, 11. novembra 1992 - ob 17.30